

การศึกษาสภาพความเป็นจริงตามแนวทางการก้าวเดินไปด้วยกัน
ของพระศาสนจักรในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
A Study of Synodality Implementation in the Catholic Church:
Examining Current Realities in the Archdiocese of Bangkok

ผศ. ดร.ศรัญญู พงศ์ประเสริฐสิน*
บาทหลวงวิทยา เลิศทวงศ์ศักดิ์
บาทหลวง ผศ. เชษฐา ไชยเดช
บาทหลวง ผศ. ดร.อภิสิทธิ์ ฤกษ์เจริญ

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม
คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม
คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม
คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม
(วิทยาเขตเซเวียร์ เชียงราย)

บาทหลวงธรรมรัตน์ เรือนงาม
บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา

คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม
คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Asst. Prof. Dr.Saranyu Pongprasertsin*Faculty of Education,Saengtham College

Rev.Wittaya Lerttanongsak

Faculty of Divinity, Saengtham College

Rev. Asst. Prof. Chetha Chaiyadej

Faculty of Divinity, Saengtham College

Rev. Asst. Prof. Dr.Aphisit Kitcharoen

Faculty of Arts, Saengtham College
(Xavier Campus, Chiang Rai)

Rev.Thammarat Ruangnam

Faculty of Humanities,Saengtham College

Rev. Dr.Cherdchai Lertjitlekha

Faculty of Divinity, Saengtham College

* Corresponding Author, e-mail: saranyu.sc2022@gmail.com

ข้อมูลบทความ

รับบทความ

2 กันยายน 2568

แจ้งแก้ไข

30 กันยายน 2568

ตอบรับบทความ

24 ตุลาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพความเป็นจริงตามแนวทางการก้าวเดินไปด้วยกันของ พระศาสนจักรในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการ ดำเนินงานตามแนวทางการก้าวเดินไปด้วยกัน (Synodality) ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ และ 3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนา งานวิจัยใช้วิธีการ วิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 615 คน ซึ่งประกอบด้วย พระสงฆ์ นักบวช และฆราวาส ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามแนวทาง Synodality ทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Communion) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.24) และผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความภาคภูมิใจในการเป็นคริสตชน ในระดับสูงมาก ข้อค้นพบเชิงประจักษ์สำคัญคือ ปัจจัยท้าทายที่มีผลต่อการปฏิบัติตามแนวทาง Synodality ได้แก่ 1. การลดลงของความเชื่อความศรัทธาในกลุ่มเยาวชน (38.46%) 2. การประหลาดใจไม่เหมาะสมของพระสงฆ์และนักบวช (18.03%) และ 3. อุปสรรคในการมี ส่วนร่วมส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น การไม่มีเวลาในการมาร่วมกิจกรรม (33.54%) การวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นที่การพัฒนาารูปแบบการอภิบาลเยาวชนที่ตอบสนองต่อสังคมสมัยใหม่ การปรับปรุงกระบวนการอบรมและพัฒนาพระสงฆ์และนักบวช รวมถึงการส่งเสริม ศาสนสัมพันธ์และการพัฒนาระบบการสื่อสารและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะ สำหรับการวิจัยในอนาคตคือ การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการลดลงของความเชื่อ ในกลุ่มเยาวชน

คำสำคัญ: พระศาสนจักรที่ก้าวเดินไปด้วยกัน; อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ; ความเป็นน้ำหนึ่งใจ เดียวกัน; การมีส่วนร่วม; การประกาศข่าวดี

Abstract

The study was conducted to: 1) examine the current state of Synodal implementation in the Archdiocese of Bangkok, 2) analyze factors affecting its practice, and 3) propose practical recommendations for enhancement. This investigation utilized a mixed-methods research design, gathering data from a sample of 615 participants, including clergy, religious, and the lay faithful. The findings indicated that implementation across all three dimensions of Synodality was generally at a high level. Specifically, the dimension of Communion recorded the highest mean score (4.24), with respondents reporting exceptionally high pride in their Catholic identity (4.86). Key empirical challenges to Synodal practice were identified: 1. Declining faith and devotion among youth

(38.46%). 2. Inappropriate conduct of clergy and religious (18.03%) and 3. Barriers to participation were largely due to external factors (77.54%), primarily time constraints (33.54%). This study primarily advocates for: developing youth pastoral approaches responsive to the contemporary context, enhancing the formation processes for clergy and religious, promoting interfaith dialogue, and improving communication systems and technology utilization. Future research should conduct an in-depth study into the factors contributing to the decline of faith among Catholic youth.

Keywords: Synodality; Archdiocese of Bangkok; communion; participation; mission

ภูมิหลัง

พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยมีประวัติศาสตร์อันยาวนานกว่า 450 ปี นับตั้งแต่การเข้ามาของมิชชันนารีชาวโปรตุเกสในสมัยกรุงศรีอยุธยา และได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการบริหารและการประสานงานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเน้นย้ำแนวคิด "การก้าวเดินไปด้วยกัน" หรือ Synodality ตลอดสมณสมัยของพระองค์ แนวคิดนี้มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของสัตบุรุษทุกภาคส่วนในการดำเนินพันธกิจของพระศาสนจักร โดยพระองค์ทรงเชื่อว่าเป็นวิถีทางที่พระเจ้าทรงคาดหวังจากพระศาสนจักรในสหัสวรรษที่สาม (Conway, 2023)

การนำแนวคิด Synodality มาปฏิบัติในบริบทของสังคมไทยมีความท้าทายหลายประการทั้งในแง่ของวัฒนธรรม โครงสร้างทางสังคม และความเข้าใจของสัตบุรุษ ความท้าทายประการแรก คือ ความเข้าใจที่แตกต่างเกี่ยวกับแนวคิดนี้ระหว่างผู้นำศาสนาและสัตบุรุษทั่วไป การขาดความเข้าใจที่ชัดเจนและเป็นเอกภาพอาจนำไปสู่การตีความและการปฏิบัติที่คลาดเคลื่อน (Chambon et al., 2025) นอกจากนี้ โครงสร้างการบริหารแบบดั้งเดิมของพระศาสนจักรในประเทศไทยอาจเป็นอุปสรรคต่อการเปิดโอกาสให้สัตบุรุษมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น

ความท้าทายประการที่สอง คือ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิหลังของสัตบุรุษในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ทำให้เกิดความท้าทายในการสร้างความเป็นเอกภาพและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง การบูรณาการความหลากหลายนี้เข้ากับแนวคิด Synodality เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการศึกษาและพัฒนา และประการที่สาม คือ การรักษาสมดุลระหว่างการเปิดกว้างและการรักษาหลักคำสอนของพระศาสนจักร ต้องเป็นสิ่งที่ทุกคนควรเข้าใจในหลักคำสอนอย่างลึกซึ้งเพื่อการดำเนินชีวิต

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าแนวคิด Synodality มีรากฐานมาจากคำในภาษากรีก "synodos" ซึ่งหมายถึง "การเดินทางร่วมกัน" โดย Faggioli (2020) ได้อธิบายว่าแนวคิดนี้เน้นการรับฟัง การไตร่ตรองร่วมกัน และการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม โดยไม่จำกัดเฉพาะผู้นำศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึงสัตบุรุษทุกคน นอกจากนี้ Gaillardetz (2021) ยังชี้ให้เห็นว่าแนวคิด Synodality สะท้อนวิสัยทัศน์ของสภาสังคายนาว่าติดกันที่ 2 เกี่ยวกับธรรมชาติของพระศาสนจักรในฐานะประชากรของพระเจ้า โดยเน้นย้ำว่าทุกคนมีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์และพัฒนาพระศาสนจักร

ในพระสมณสาส์น *Episcopalis Communio* (Francis, 2018) สมเด็จพระสันตะปาปา ฟรังซิส ทรงเน้นย้ำความสำคัญของ Synodality ในฐานะเครื่องมือสำคัญในการฟื้นฟูพระศาสนจักร การประกาศให้มีการจัดสมัชชาพระสังฆราชเรื่อง Synodality ในปี 2023 จึงเป็นก้าวสำคัญในการผลักดันแนวคิดนี้ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยมีการเปิดโอกาสให้สัตบุรุษทั่วโลกมีส่วนร่วมในกระบวนการเตรียมการและการให้ข้อมูล

ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาและดำเนินการตามวัตถุประสงค์หลักสามประการ อันประกอบด้วย การศึกษาวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานปัจจุบันตามแนวทางการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักรในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว ตลอดจนการนำเสนอแนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักรในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน

ผลการวิจัยนี้จะไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เท่านั้น แต่ยังเป็นแนวทางสำหรับสังฆมณฑลอื่นๆ ในประเทศไทย และอาจเป็นกรณีศึกษาสำหรับพระศาสนจักรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยนี้ยังมีความสำคัญในแง่ของการตอบสนองต่อการเรียกร้องของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสที่ต้องการให้พระศาสนจักรท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมมากขึ้นในการพัฒนาพระศาสนจักรสากล (Conway, 2023)

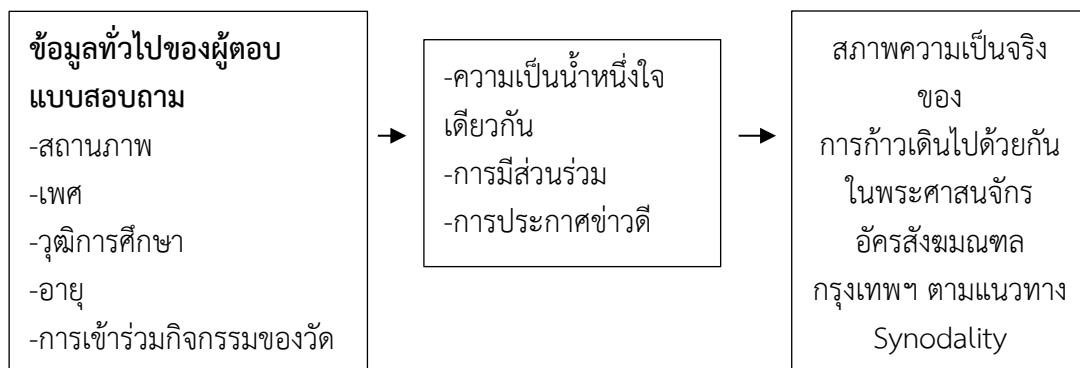
กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาสภาพความเป็นจริงตามแนวทาง Synodality โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ :

1. ด้านความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Communion) – ศึกษาความภาคภูมิใจในการเป็นคริสตชน ความเชื่อในชีวิตประจำวัน และการยอมรับความแตกต่าง
2. ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) - ศึกษาการเข้าร่วมพิธีกรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการตัดสินใจ

3. ด้านการประกาศข่าวดี (Mission) - ศึกษาความเข้าใจในบทบาทการประกาศข่าวดี การเป็นประจักษ์พยาน และการใช้สื่อในการประกาศข่าวดี

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและลึกซึ้ง

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ คริสตชนในพื้นที่อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 122,094 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 615 คน โดยได้มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนแนวทาง Synodality โดยจำแนกตามสถานภาพและบทบาท ดังนี้: พระวาสาทั่วไปมีสัดส่วนมากที่สุด คือ 334 คน (ร้อยละ 54.3) ซึ่งเป็นตัวแทนของสัตบุรุษส่วนใหญ่และผู้รับผลจากการดำเนินงาน ตามด้วย พระวาสาสังกัดกลุ่ม/องค์กรคาทอลิก 185 คน (ร้อยละ 30.0) ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันและเป็นผู้มีระดับองค์กรสำหรับกลุ่มผู้นำศาสนานิกบวชหญิง 44 คน (ร้อยละ 7.1) ผู้มีบทบาทในการอภิบาลการศึกษา และงานด้านสังคมสงเคราะห์, พระสงฆ์ 32 คน (ร้อยละ 5.2) ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจและผู้นำทางจิตวิญญาณในการอภิบาล, และ นิกบวชชาย 20 คน (ร้อยละ 3.2) ผู้มีบทบาทในการดำเนินพันธกิจและงานด้านสังคม

2. เครื่องมือและวิธีเก็บข้อมูล

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

- แบบสอบถาม เรื่อง สภาพการดำเนินงานตามแนวทาง Synodality ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน:

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2: ด้านความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

ตอนที่ 3: ด้านการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 4: ด้านการประกาศข่าวดี

คุณภาพเครื่องมือ: แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

- ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity-IOC): ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยผลการตรวจสอบแสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ความเชื่อมั่น (Reliability): คำนวณโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นรวมอยู่ที่ $\alpha=0.94$ ซึ่งแสดงว่าเครื่องมือมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ใช้แนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Guide) เป็นเครื่องมือหลักในการสนทนา โดยใช้วิธีการจัดการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เป็นวิธีหลักในการเก็บข้อมูล และเก็บข้อมูลโดยบันทึกการสนทนาด้วยการจดบันทึกและการบันทึกเสียง เพื่อนำมาถอดความเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อไป

3. วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

- สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics): ใช้เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและสภาพการดำเนินงานตามแนวทาง Synodality ในแต่ละมิติ โดยใช้ความถี่ (Frequency), ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

- สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics): ใช้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและการเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง

- การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการปฏิบัติ

- การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้/ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มสถานภาพที่แตกต่างกัน-การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

- การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis-EFA) เพื่อตรวจสอบโครงสร้างภายใน (Underlying Structure) ของแบบสอบถาม

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีขั้นตอนดังนี้:

- การถอดความและการเข้ารหัสข้อมูล (Transcription and Coding Process): นำข้อมูลที่บันทึกเสียงมาถอดความ (Transcription) จากนั้นทำการเข้ารหัสเปิด (Open Coding) เพื่อจำแนกประเด็นหลักและแก่นสารสำคัญในข้อมูล

- การจัดกลุ่มข้อมูล (Data Categorization): จัดกลุ่มรหัสที่ได้เพื่อสร้างหมวดหมู่และธีม (Theme) หลัก

- การตีความและการสร้างข้อสรุป (Interpretation and Conclusion): ตีความผลลัพธ์และสร้างข้อสรุปเพื่อสนับสนุนและเสริมผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Trustworthiness) ด้วยวิธีการที่เหมาะสม เช่น การตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) เมื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเสร็จสิ้น ผลลัพธ์ทั้งหมดจะถูกนำมาบูรณาการ (Mixed Methods Integration) เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่รอบด้านและสมบูรณ์ที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกนำเสนอตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนหลัก คือ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง, สภาพการดำเนินงานตามแนวทาง Synodality, ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามแนวทาง Synodality, และการวิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิง

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 615 คน (แสดงในตารางที่ 1) โดยส่วนใหญ่เป็นฆราวาสทั่วไป (54.3%) รองลงมาคือสังกัดกลุ่ม/องค์กรคาทอลิก (30.0%) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (65.5%) มีอายุระหว่าง 26-50 ปี (34.7%) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (43.9%) และเข้าร่วมมิสซาประจำอย่างสม่ำเสมอ (79.6%)

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
พระสงฆ์	32	5.2
นักบวชชาย	20	3.2
นักบวชหญิง	44	7.1
สังกัดกลุ่ม / องค์กรคาทอลิก	185	30.0
ฆราวาสทั่วไป	334	54.3
รวม	615	100.0

หมายเหตุ ผลรวมร้อยละอาจไม่เท่ากับ 100.0 เนื่องจากการปัดเศษทศนิยม

ข้อมูลแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นฆราวาส (ร้อยละ 54.3) สะท้อนถึงการเน้นการมีส่วนร่วมของสัตบุรุษตามแนวทาง Synodality

2. สภาพการดำเนินงานตามแนวทาง Synodality

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (แสดงในตารางที่ 3, 4 และ 5) พบว่าสภาพการดำเนินงานตามแนวทางการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักรในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ อยู่ในระดับมากในทุกมิติ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดไปต่ำสุด (แสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 สภาพการดำเนินงานตามแนวทาง Synodality

มิติ Synodality	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ระดับ
ด้านความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	4.24	มาก
ด้านการมีส่วนร่วม	4.07	มาก
ด้านการประกาศข่าวดี	3.90	มาก

2.1 ด้านความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Communion)

ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.24$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ "ความภาคภูมิใจในการเป็นคริสตชน" ($\bar{x}=4.86$) อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ "วัด/สังฆมณฑลมีกิจกรรมทางศาสนากับพี่น้องต่างความเชื่ออย่างสม่ำเสมอ" ($\bar{x}=3.79$) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความท้าทายในด้านศาสนสัมพันธ์ (แสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นด้านความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Communion)

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1.ท่านมีความภาคภูมิใจในการเป็นคริสตชน	4.86	0.35	มาก
2.วัด/สังฆมณฑลช่วยให้ท่านมีความเชื่อในการดำเนินชีวิตประจำวัน	4.39	0.67	มาก
3.วัด/สังฆมณฑลช่วยให้ท่านปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความรักในการดำเนินชีวิตประจำวัน	4.35	0.72	มาก
4.วัด/สังฆมณฑลช่วยให้ท่านมีความหวังในการดำเนินชีวิตประจำวัน	4.24	0.78	มาก
5.วัด/สังฆมณฑลให้ความสำคัญกับการยอมรับความแตกต่างที่หลากหลาย ด้านอายุ เพศ เชื้อชาติ ภาษา	4.17	0.83	มาก
6.วัด/สังฆมณฑลมีกิจกรรมทางศาสนากับพี่น้องต่างความเชื่ออย่างสม่ำเสมอ	3.79	0.94	มาก
7.วัด/สังฆมณฑลมีหน่วยงานที่สนับสนุนกิจกรรมที่เพียงพอต่อความต้องการในปัจจุบัน	3.85	0.89	มาก
รวม	4.24	0.74	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันมากที่สุดคือ พิธีกรรมและกิจรรมทางศาสนาต่างๆ (ร้อยละ 51.78) สอดคล้องกับความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่กล่าวว่า "ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของเราเริ่มต้นที่วัดและในพิธีมิสซาคที่ดีสิทธิ์ ทุกคนมารวมกันและได้รับศีลมหาสนิทพร้อมกัน นั่นแหละคือศูนย์รวมที่สำคัญที่สุด"

2.2 ด้านการมีส่วนร่วม (Participation)

ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ "การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณทุกวันอาทิตย์และวันฉลองบังคับ" ($\bar{X}=4.57$) ในขณะที่ประเด็นที่เกี่ยวกับความน่าดึงดูดของกิจกรรมคือ "รูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมของสังฆมณฑลช่วยให้สัตบุรุษอยากเข้าร่วมกิจกรรม" มีค่าเฉลี่ยต่ำ ($\bar{X}=3.79$) (แสดงในตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วม (Participation)

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1.ท่านเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณทุกวันอาทิตย์ และ วันฉลองบังคับ	4.57	0.62	มาก
2.วัด/สังฆมณฑลเปิดโอกาสให้สัตบุรุษมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของวัด เช่น การช่วยพิธีกรรม การขับร้อง การเป็นสภาอภิบาล	4.39	0.71	มาก
3.วัด/สังฆมณฑลส่งเสริม สนับสนุนให้สัตบุรุษมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ	3.95	0.87	มาก
4.วัด/สังฆมณฑลให้การสนับสนุน งบประมาณ อุปกรณ์ อย่างเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม	3.94	0.89	มาก
5.รูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมของสังฆมณฑลช่วยให้สัตบุรุษอยากเข้าร่วมกิจกรรม	3.79	0.93	มาก
6.ท่านได้ร่วมกิจกรรมรับใช้ผู้อื่นและงานจิตอาสา	3.97	0.88	มาก
7.วัด/สังฆมณฑลมีกิจกรรมการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความเชื่อของสัตบุรุษอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.92	มาก
รวม	4.07	0.83	มาก

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพยืนยันว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยภายนอก (ร้อยละ 77.54) โดยเฉพาะการไม่มีเวลาในการมาร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 33.54) ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล "กิจกรรมดีๆ มีเยอะ แต่ติดตรงที่ทำงานไม่มีวันหยุดและการเดินทางในกรุงเทพฯ มันยากมาก ทำให้เราไม่สามารถไปร่วมได้แม้จะอยากไปก็ตาม"

2.3 ด้านการประกาศข่าวดี (Mission)

ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ "ความเข้าใจในบทบาทการประกาศข่าวดีในฐานะที่เป็นคริสตชน" ($\bar{x}=4.22$) แต่ประเด็นที่เกี่ยวกับ "การเข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่งานอภิบาล การแพร่ธรรม" มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.67$) ซึ่งแสดงถึงช่องว่างระหว่างความเข้าใจกับการปฏิบัติจริง (แสดงในตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นด้านการประกาศข่าวดี (Mission)

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1.ท่านมีความเข้าใจในบทบาทการประกาศข่าวดีในฐานะที่เป็นคริสตชน	4.22	0.78	มาก
2.ท่านคิดว่าชีวิตของท่านเป็นประจักษ์พยานในการประกาศข่าวดีมากน้อยเพียงใด	3.92	0.86	มาก
3.วัด/สังฆมณฑลให้การสนับสนุนกระแสวิกการเป็นผู้อภิบาลและผู้ร่วมงานอภิบาลอย่างเหมาะสม	3.92	0.88	มาก
4.ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่งานอภิบาลการแพร่ธรรมของพระศาสนจักร	3.67	0.95	มาก
5.วัด/สังฆมณฑลดูแล เอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือขอรวาสผู้ยากไร้ คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส อย่างเท่าเทียม เหมาะสม	3.97	0.87	มาก
6.วัด/สังฆมณฑลจัดรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการสอนคำสอนได้ดึงดูด น่าสนใจ และเหมาะสม	3.74	0.94	มาก
7.วัด/สังฆมณฑลจัดทำสื่อออนไลน์และออฟไลน์ในการประกาศข่าวดี ที่มีเนื้อหา รูปแบบเหมาะสม ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม	3.84	0.91	มาก
รวม	3.90	0.88	มาก

กิจกรรมที่ส่งเสริมการประกาศข่าวดีมากที่สุดคือการประกาศข่าวดีต่อพี่น้องคริสตชน (ร้อยละ 23.38) และการเป็นพยานยืนยันในความเชื่อความหวัง (ร้อยละ 18.41) ดังที่ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งกล่าวว่า "การประกาศข่าวดีไม่ได้มีแค่การพูด แต่หมายถึงการแสดงออกผ่านชีวิตประจำวันของเรา เช่น การช่วยเหลือคนอื่นและการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี"

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามแนวทาง Synodality

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้ระบุ ปัจจัยท้าทายหลัก ที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการปฏิบัติตามแนวทาง Synodality ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างของพระศาสนจักรและบริบททางสังคม (แสดงในตารางที่ 6) โดยปัจจัยที่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดง

ความกังวลมากที่สุดคือ การลดลงของความเชื่อและความศรัทธาในกลุ่มเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ซึ่งสะท้อนถึงวิกฤตการณ์ที่สำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ความท้าทายลำดับถัดมาเกี่ยวข้องกับบุคลากรของพระศาสนจักร โดยพบปัญหาเรื่อง การประพฤติตนไม่เหมาะสมของพระสงฆ์และนักบวช (ร้อยละ 18.03) และ การลดลงของกระแสเรียก (ร้อยละ 14.18) ตามลำดับ ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้ส่งผลโดยตรงต่อความน่าเชื่อถือและความศรัทธาของสัตบุรุษ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามแนวทางการก้าวเดินไปด้วยกัน

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามแนวทางการก้าวเดินไปด้วยกัน	ค่าเฉลี่ย
1.คริสตชนโดยเฉพาะเยาวชนมีความเชื่อความศรัทธาตกลง	38.46
2.พระสงฆ์และนักบวชประพฤติตนไม่เหมาะสม	18.03
3.กระแสเรียกการเป็นพระสงฆ์และนักบวชลดลง	14.18
4.ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำในสังคม	8.89
5.บิดามารดาไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดี	6.25
6.การปรับตัวให้ทันต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	3.61
7.ขาดความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	3.37
8.ความเคยชินในการร่วมพิธีกรรมและกิจกรรมออนไลน์	3.37
9.อื่นๆ	3.84
รวม	100.00

โดยสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัย (แสดงในตารางที่ 6) ชี้ให้เห็นว่า แม้การดำเนินงานตามแนวทาง Synodality โดยรวมจะอยู่ในระดับมาก แต่ปัจจัยท้าทายหลักที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญคือปัญหาเชิงโครงสร้างของพระศาสนจักรและบริบททางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดลงของความเชื่อและความศรัทธาในกลุ่มเยาวชน (ร้อยละ 38.46) ซึ่งถือเป็นวิกฤตการณ์อันดับแรก ตามมาด้วยปัญหาด้านความประพฤติของบุคลากร เช่น การประพฤติตนไม่เหมาะสมของพระสงฆ์และนักบวช (ร้อยละ 18.03) และการลดลงของกระแสเรียก ปัจจัยเหล่านี้เป็นข้อค้นพบเชิงประจักษ์ที่สำคัญ ซึ่งถูกนำไปสู่การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อไป

4. การวิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิง

ในการวิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิงเพื่อตอบคำถามวิจัยเชิงวิเคราะห์ พบว่า มีความแตกต่างและความสัมพันธ์ที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่มุ่งเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และด้านการประกาศข่าวดี (Mission) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) โดยกลุ่มพระสงฆ์มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทั้งสองด้านสูงกว่ากลุ่มฆราวาสทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งบ่งชี้ถึงการรับรู้บทบาทและสถานการณ์ที่แตกต่างกันระหว่างผู้นำและผู้ตาม

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) ยืนยันว่า ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางและมีนัยสำคัญทางสถิติกับมิติ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ($r = .35, p < .01$) และมิติการมีส่วนร่วม ($r = .41, p < .01$) แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมทางศาสนา มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักร สุดท้ายนี้ การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis-EFA) ได้ยืนยันว่าองค์ประกอบของแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงสร้าง (Construct Validity) โดยสามารถจัดกลุ่มออกเป็น 3 ปัจจัยหลักตามกรอบแนวคิดของ Synodality ได้แก่ Communion, Participation, และ Mission

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสภาพความเป็นจริงตามแนวทางการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักรในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ" มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

สภาพการดำเนินงานตามแนวทาง Synodality ทั้งสามมิติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ รวม=4.07 ถึง 4.24) ซึ่งสะท้อนถึงความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายของพระศาสนจักรในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในมิติความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Communion) มิตินี้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.24$) โดยมีข้อค้นพบที่โดดเด่นคือ ความภาคภูมิใจในการเป็นคริสตชน ที่สูงเป็นพิเศษ ($\bar{X} = 4.86$) สอดคล้องกับแนวคิดของ Gaillardetz (2021) ที่มองว่า Synodality คือการแสดงออกเชิงโครงสร้างของความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในพระศาสนจักร ข้อค้นพบเชิงประจักษ์ชี้ว่าพิธีกรรมและกิจศรัทธาเป็นกิจกรรมหลักที่ส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวมากที่สุด (ร้อยละ 51.78) อย่างไรก็ตาม ความท้าทายที่สำคัญคือ การมีกิจกรรมทางศาสนากับพี่น้องต่างความเชื่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.79$) ประเด็นนี้สะท้อนความท้าทายในบริบทสังคมไทยที่มีความหลากหลายทางศาสนา และขัดแย้งกับแนวคิดของ Faggioli (2019) ที่เน้นความสำคัญของการเสวนาและการเปิดกว้างสู่โลกภายนอก ทั้งนี้ Rush (2019) ชี้ว่าความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

สามารถแสดงออกผ่านการเคารพความแตกต่าง (ร้อยละ 38.01) และการช่วยเหลือแบ่งปันกัน (ร้อยละ 32.44) ซึ่งเป็นสิ่งที่พบในองค์กรสังคมพลกรุงเทพฯ

ในมิติการมีส่วนร่วม (Participation) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) โดยเฉพาะการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีค่าเฉลี่ยสูง ($\bar{X}=4.57$) สอดคล้องกับ International Theological Commission (2018) ที่เน้นว่าการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมเป็นการแสดงออกที่สำคัญของการเป็นประชากรของพระเจ้า ความท้าทายคือ รูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมของสังคมยังไม่ได้ดึงดูดการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.79$) ซึ่ง Rush (2019) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนวิธีการให้เหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน นอกจากนี้ อุปสรรคหลักในการเข้าร่วมกิจกรรมเกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น การไม่มีเวลา (ร้อยละ 33.54) ซึ่งเป็นปัญหาในสังคมที่มีการแข่งขันสูง

และในมิติการประกาศข่าวดี (Mission) พบว่าคริสตชนมีความเข้าใจในบทบาทการประกาศข่าวดีในระดับสูง ($\bar{X}=4.22$) แต่การเข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ($\bar{X}=3.67$) แสดงให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างความเข้าใจและการปฏิบัติจริงในพันธกิจ ข้อค้นพบเชิงคุณภาพแสดงว่าการประกาศข่าวดีถูกเข้าใจในมิติที่หลากหลาย สอดคล้องกับ Bevans และ Schroeder (2004) ทั้งการเผยแพร่พระวรสาร (ร้อยละ 23.38) และการเป็นพยานยืนยันในความเชื่อในชีวิตประจำวัน (ร้อยละ 18.41) ความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีคือการใช้สื่อในการประกาศข่าวดีมีผู้เห็นว่าเหมาะสม (ร้อยละ 50.55) และไม่เหมาะสม (ร้อยละ 49.45) ซึ่งใกล้เคียงกัน สะท้อนความท้าทายในการรักษาสมดุลระหว่างการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับการรักษาแก่นแท้ของความเชื่อ ตามที่ Campbell และ Garner (2016) ได้วิเคราะห์ไว้

ปัจจัยท้าทายและบทบาทของสถาบันการศึกษา

ปัจจัยท้าทายที่พบส่วนใหญ่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและสังคม การศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามแนวทาง Synodality อันดับแรกคือ การลดลงของความเชื่อในกลุ่มเยาวชน (ร้อยละ 38.46) ซึ่งสะท้อนวิกฤตที่สำคัญของพระศาสนจักร ประเด็นนี้เชื่อมโยงกับแนวคิดของ Luciani (2022) ที่เน้นความจำเป็นในการพัฒนาวิธีการใหม่ๆ ในการเข้าถึงคนรุ่นใหม่ นอกจากนี้ ปัญหาเรื่อง พฤติกรรมของพระสงฆ์และนักบวช (ร้อยละ 18.03) และการลดลงของกระแสเรียก (ร้อยละ 14.18) สะท้อนความท้าทายเชิงโครงสร้างที่ Faggioli (2020) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการฟื้นฟูกระบวนการฝึกอบรมผู้ที่เตรียมตัวเป็นบาทหลวงและนักบวช ปัญหาด้านเศรษฐกิจและความเหลื่อมล้ำในสังคม (ร้อยละ 8.89) เป็นอีกปัจจัยท้าทายที่สำคัญ สอดคล้องกับ International Theological Commission (2018) ที่ระบุว่า Synodality ต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในส่วนของบทบาทสถาบันการศึกษา ผลการวิจัยชี้ว่าโรงเรียนคาทอลิกมีบทบาทสำคัญในการประกาศข่าวดี (ร้อยละ 81.63) ซึ่งสะท้อนความสำเร็จของพันธกิจด้านการศึกษา สอดคล้องกับ Congregation for Catholic

Education (2022) ที่เน้นว่าสถาบันการศึกษาเป็นพื้นที่สำคัญในการหล่อหลอมคุณค่าและอัตลักษณ์คริสตชน

โดยสรุป ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานตามแนวทาง Synodality ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ การดำเนินงานตามแนวทาง Synodality ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ อยู่ในระดับสูง โดยมีมิติ Communion มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และพบความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์คริสตชนสูงมาก อย่างไรก็ตาม ปัจจัยท้าทายที่มีผลกระทบมากที่สุดคือ การลดลงของความเชื่อในกลุ่มเยาวชน (ร้อยละ 38.46) และ พฤติกรรมของพระสงฆ์/นักบวช (ร้อยละ 18.03) นอกจากนี้ อุปสรรคสำคัญในการมีส่วนร่วมคือปัจจัยภายนอกและปัญหาเรื่องเวลา ซึ่งการพัฒนาต่อไปจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเข้าถึงเยาวชน การพัฒนาบุคลากร และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การพัฒนารูปแบบการอภิบาลเยาวชน: ควรมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนากิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจของเยาวชนยุคปัจจุบัน ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายผู้นำเยาวชนและพี่เลี้ยง พร้อมทั้งจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงความเชื่อกับชีวิตประจำวัน เพื่อให้เยาวชนสามารถบูรณาการความเชื่อเข้ากับการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความหมาย

2. การอบรมฟื้นฟูพันธกิจพระสงฆ์และนักบวช: ควรมีการทบทวนกระบวนการคัดเลือกและให้ความสำคัญกับระบบการอบรมให้มีมาตรฐานที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน พร้อมทั้งจัดให้มีการฟื้นฟูจิตใจและการอบรมอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญคือการสร้างระบบสนับสนุนและให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. การส่งเสริมศาสนสัมพันธ์: การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาควรดำเนินการผ่านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเสวนาระหว่างศาสนาอย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสังคมร่วมกัน การพัฒนาความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

4. การพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี: ควรมุ่งเน้นการพัฒนาช่องทางการสื่อสารให้ทันสมัยและตอบสนองความต้องการของผู้รับสารทุกกลุ่ม การพัฒนาเนื้อหาที่เข้าถึงง่ายและน่าสนใจเป็นสิ่งสำคัญ ควบคู่ไปกับการสร้างทีมงานด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในชุมชนคริสตชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการลดลงของความเชื่อและความศรัทธาในกลุ่มเยาวชนคาทอลิก โดยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม เพื่อให้เข้าใจสาเหตุและแรงจูงใจที่แท้จริงของเยาวชน
2. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการประกาศข่าวดีและการอภิบาลสัตบุรุษ โดยเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการอภิบาลแบบดั้งเดิมและแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาแนวทางการผสมผสานที่มีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแนวทาง Synodality ระหว่างสังฆมณฑลต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อค้นหาปัจจัยแห่งความสำเร็จและแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน
4. ควรมีการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในครอบครัวและการสืบทอดความเชื่อสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของครอบครัวในการอบรมความเชื่อ
5. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการอภิบาลที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแรงงานย้ายถิ่น และกลุ่มผู้มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้การดูแลอภิบาลครอบคลุมทุกกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- Bevans, S. B., & Schroeder, R. P. (2004). *Constants in context: A theology of mission for today*. Orbis Books.
- Campbell, H. A., & Garner, S. (2016). *Networked theology: Negotiating faith in digital culture*. Baker Academic.
- Chambon, M., Asor, B. B., & Supan, R. J. G. (2025). Lateral Synodality: Academics of Asian Catholicism and Organizational Change. *Religions*, 16(3), 283.
<https://doi.org/10.3390/rel16030283>
- Congregation for Catholic Education. (2022). *The identity of the Catholic school for a culture of dialogue*. Vatican.va.
https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/ccatheduc/document/s/rc_con_ccatheduc_doc_20220125_istruzione-identita-scuola-cattolica_en.html

- Conway, E. (2023). Pope Francis' Vision for a Synodal Church. *New Blackfriars*, 104(1201), 459-475. <https://doi.org/10.1111/nbfr.12861>
- Faggioli, M. (2019). *The liminal papacy of Pope Francis: Moving toward global catholicity*. Orbis Books.
- Faggioli, M. (2020). From collegiality to synodality: Promise and limits of Francis's 'listening primacy'. *Irish Theological Quarterly*, 85(4), 352–369. <https://doi.org/10.1177/0021140020916034>
- Francis. (2018). *Episcopalis communio: Apostolic constitution on the synod of bishops*. Vatican.va. http://www.vatican.va/content/francesco/en/apost_constitutions/documents/papa-francesco_costituzione-ap_20180915_episcopalis-communio.html
- Gaillardetz, R. R. (2021). *By what authority?: Foundations for understanding authority in the Church*. Liturgical Press.
- International Theological Commission. (2018). *Synodality in the life and mission of the Church*. Vatican Press.
- Luciani, R. (2022). *Synodality: A new way of being Church*. Orbis Books.
- Rush, O. (2019). *The Vision of Vatican II: Its Fundamental Principles*. Liturgical Press.